

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

26 юли 2017 година*

„Преюдициално запитване — Политика относно убежището — Директива 2013/32/ЕС — Членове 12, 14, 31 и 46 — Харта на основните права на Европейския съюз — Член 47 — Право на ефективна съдебна защита — Жалба срещу решение за отказ на молба за международна закрила — Възможност за съда да се произнесе без изслушване на кандидата“

По дело C-348/16

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunale di Milano (Окръжен съд Милано, Италия) с акт от 14 юни 2016 г., постъпил в Съда на 22 юни 2016 г., в рамките на производство по дело

Moussa Sacko

срещу

Commissione Territoriale per il riconoscimento della protezione internazionale di Milano,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: М. Pešič, председател на състава, А. Prechal (докладчик), А. Rosas, С. Toader и Е. Jarašiūnas, съдии,

генерален адвокат: М. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за М. Sacko, от S. Santilli, avvocato,
- за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от L. D'Ascia, avvocato dello Stato,
- за белгийското правителство, от С. Pochet и М. Jacobs, в качеството на представители,
- за чешкото правителство, от J. Vlácil и М. Smolek, в качеството на представители,
- за френското правителство, от D. Colas и Е. Armoët, в качеството на представители,

* Език на производството: италиански.

- за унгарското правителство, от М. М. Tátrai, М. Z. Fehér и G. Koós, в качеството на представители,
- за полското правителство, от В. Majczyna, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от М. Condou-Durande и С. Cattabriga, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 6 април 2017 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 12, 14, 31 и 46 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (ОВ L 180, 2013 г., стр. 60).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-н Moussa Sacko, гражданин на Мали, и Commissione Territoriale per il riconoscimento della protezione internazionale di Milano (Териториална комисия за предоставяне на международна закрила, Милано, Италия, наричана по-нататък „териториалната комисия“) във връзка с решението, с което последната отхвърля неговата молба за международна закрила по смисъла на член 2, буква б) от Директива 2013/32.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Директива 2013/32 установява общи процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила съгласно Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 337, 2011 г., стр. 9).
- 4 Съображения 18 и 20 от Директива 2013/32 гласят:
 - „(18) В интерес едновременно и на държавите членки, и на търсещите международна закрила е по молбите за международна закрила да бъде вземано решение възможно най-бързо, без това да засяга точността и пълнотата на тяхното разглеждане.
 - [...]
 - (20) При точно определени обстоятелства, когато съществува вероятност дадена молба да е неоснователна или когато са налице сериозни опасения за националната сигурност или обществения ред, държавите членки следва да са в състояние да ускорят процедурата по разглеждане, по-специално чрез въвеждане на по-кратки, но разумни срокове за определени процедурни стъпки, без да се засягат точността и пълнотата на разглеждането, както и ефективният достъп на кандидата до основни принципи и гаранции, предвидени в настоящата директива“.

5 Член 2 от тази директива е озаглавен „Определения“ и гласи следното:

„По смисъла на настоящата директива:

[...]

в) „кандидат“ означава гражданин на трета страна или лице без гражданство, който/което е подал/о молба за международна закрила, по отношение на която все още не е взето окончателно решение;

[...]

е) „решаващ орган“ означава всеки квазисъдебен или административен орган в държава членка, който е компетентен за разглеждането на молбите за международна закрила и който е компетентен да вземе решение като първа инстанция по такива случаи;

[...]“.

6 Член 12 от посочената директива, озаглавен „Гаранции за кандидатите“, който е част от глава II от нея, озаглавена „Основни принципи и гаранции“, гласи:

„1. По отношение на процедурите по глава III държавите членки гарантират, че всички кандидати се ползват от следните гаранции:

[...]

б) трябва да им бъдат осигурени, когато е необходимо, услугите на преводач за представяне на техния случай пред компетентните органи. Държавите членки считат, че е необходимо предоставянето на преводачески услуги, най-малкото когато кандидатът е поканен на интервю, както е посочено в членове 14—17 и 34, и когато не може да се осигури адекватен контакт при отсъствие на тези услуги. В такъв случай, както и в другите случаи, при които компетентните органи желаят да изслушат кандидата, тези услуги се заплащат с държавни средства;

в) не може да им бъде отказвана възможността да се свържат с [Върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБ ООН)] или с други организации, които предоставят юридически съвети или други консултации за кандидати в съответствие със законодателството на засегнатата държава членка;

г) на тях и на техните правни или други съветници в съответствие с член 23, параграф 1 се предоставя достъп до информацията, посочена в член 10, параграф 3, буква б), и до информацията, предоставена от експертите, посочени в член 10, параграф 3, буква г), когато решаващият орган е взел тази информация под внимание при вземането на решение по тяхната молба;

д) в писмена форма се съобщава, в приемлив срок, решението на решаващия орган по молбата. Ако кандидатът се представлява от правен съветник или друг съветник, който представлява кандидата по закон, държавите членки могат да изберат да съобщят решението на него вместо на кандидата;

[...]

2. По отношение на процедурите по глава V държавите членки гарантират, че всички кандидати се ползват с гаранции, които са равностойни на тези по параграф 1, букви б)—д)“.

7 Член 14 от същата директива, озаглавен „Лично интервю“, гласи в параграф 1:

„Преди да се произнесе решаващият орган, на кандидата се предоставя възможност за провеждане на лично интервю относно неговата молба за международна закрила с лице, което има правомощия, по силата на националното право за провеждането на подобно интервю. Личните интервюта по същността на молбата за международна закрила се провеждат винаги от персонала на решаващия орган. Настоящият параграф не засяга член 42, параграф 2, буква б)“.

8 Съгласно текста на член 17 от Директива 2013/32, озаглавен „Докладване и записване на личното интервю“:

„1. Държавите членки гарантират, че за всяко лично интервю се изготвя подробен и фактологичен доклад, който съдържа всички съществени елементи, или стенограма.

2. Държавите членки могат да осигурят аудио- или аудио-визуално записване на личното интервю. Когато е направено аудио- или аудио-визуално записване на интервюто, държавите членки гарантират, че записът или стенограма от него са на разположение във връзка с досието на кандидата.

[...]“.

9 Член 31 от тази директива, озаглавен „Процедура по разглеждане“, с който започва глава III, озаглавена на свой ред „Първоинстанционни процедури“, предвижда следното:

„1. В процедурата по разглеждане държавите членки обработват молбите за международна закрила в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II.

2. Държавите членки гарантират, че процедурата по разглеждане приключва възможно най-скоро, без да се засягат точността и пълнотата на разглеждането.

3. Държавите членки гарантират, че процедурата по разглеждане приключва в срок от шест месеца от подаването на молбата.

[...]

8. Държавите членки могат да предвидят ускоряване на процедура по разглеждане в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II и/или нейното извършване на границата в съответствие с член 43, ако:

а) кандидатът, при подаване на своята молба и излагането на фактите, е повдигнал въпроси, които нямат отношение към разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива [2011/95]; или

б) кандидатът идва от сигурна страна на произход по смисъла на настоящата директива; или

в) кандидатът е заблудил органите, като е предоставил невярна информация или документи или е скрил информация или документи по отношение на своята самоличност и/или националност, които могат да имат отрицателно отражение за решението; или

г) когато има вероятност кандидатът злонамерено да е пристъпил към унищожаване или подправяне на лични или пътни документи, които биха помогнали за установяването на неговата самоличност или националност; или

- д) кандидатът е представил очевидно непоследователна и противоречаща, очевидно невярна или недостоверна информация, която противоречи на проверена в достатъчна степен информация за страната на произход, и това прави неговата молба неубедителна по отношение на това дали отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива [2011/95];или
- е) кандидатът е внесъл последваща молба за международна закрила, която не е допустима в съответствие с член 40, параграф 5; или
- ж) кандидатът подава молба единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на предходно или предстоящо решение, което би довело до неговото репатриране; или
- з) кандидатът е влязъл незаконно или е удължил незаконно своя престой на територията на държавата членка и без уважителна причина не се е явил пред органите или не е подал молба за международна закрила възможно най-скоро, предвид обстоятелствата, свързани с неговото влизане; или
- и) кандидатът отказва да спазва задължението да даде пръстови отпечатъци; или
- й) може да има сериозни причини, поради които да се смята, че кандидатът представлява опасност за националната сигурност или обществения ред на държавата членка; или кандидатът е бил принудително изгонен поради сериозни причини, свързани с националната сигурност или обществения ред по националното право.

[...]“.

10 Съгласно член 32, параграф 2 от Директива 2013/32:

„В случаите на неоснователна молба, в които се прилагат някои от обстоятелствата, които са изброени в член 31, параграф 8, държавите членки могат също така да приемат определена молба като очевидно неоснователна, когато тя е определена като такава в националното законодателство“.

11 Член 46 от тази директива, озаглавен „Право на ефективна защита“, който е единствената разпоредба на глава V, озаглавена на свой ред „Процедури за обжалване“, гласи:

„1. Държавите членки гарантират, че кандидатите разполагат с право на ефективна защита пред съд срещу следното:

- а) решение относно тяхната молба за международна закрила, включително за решение, с което:
 - i) се установява, че молбата е неоснователна във връзка със статут на бежанец и/или статут на лице под субсидиарна закрила;
 - ii) се установява, че молбата е недопустима съгласно член 33, параграф 2;
 - iii) е взето на границата или в транзитни зони на държава членка, както е описано в член 43, параграф 1;
 - iv) не провежда разглеждане съгласно член 39;
- б) отказ от повторно откриване на процедурата по разглеждане на молбата, след като това разглеждане е било прекратено съгласно членове 27 и 28;
- в) решение за отнемане на международна закрила съгласно член 45.

[...]

3. С цел спазване на разпоредбите на параграф 1 държавите членки гарантират, че ефективната защита предвижда цялостно и *ex nunc* разглеждане на фактите и правните въпроси, включително, когато е приложимо, разглеждане на нуждите от международна закрила съгласно Директива [2011/95], най-малкото в процедури по обжалване пред първоинстанционен съд.

[...]“.

Италианското право

- 12 Видно от акта за преюдициално запитване, италианското право предвижда в областта на международната закрила административна фаза, в рамките на която състав от експерти разглежда молбите след изслушване на кандидата, и съдебна фаза, в рамките на която неудовлетвореният кандидат може да оспори решението за отказ на административния орган.
- 13 Запитващата юрисдикция посочва, че в съдебната фаза съдът може да отхвърли или да уважи жалбата, без непременно да изслушва жалбоподателя, ако последният вече е бил изслушан от компетентния административен орган за целите на процедурата по разглеждане. Това разрешение може да се прилага по-специално по отношение на явно неоснователните молби.
- 14 Това тълкуване на приложимите национални норми се основава според запитващата юрисдикция по-конкретно на член 19 от decreto legislativo n. 150 — Disposizioni complementari al codice di procedura civile in materia di riduzione e semplificazione dei procedimenti civili di cognizione, ai sensi dell'articolo 54 della legge 18 giugno 2009, n. 69 (Законодателен декрет № 150 относно допълнителни разпоредби към Гражданско-процесуалния кодекс в областта на намаляването и опростяването на гражданското съдопроизводство по смисъла на член 54 от Закон № 69 от 18 юни 2009 г.) от 1 септември 2011 г. (GURI № 220 от 21 септември 2011 г.), изменен с decreto legislativo n. 142 — Attuazione della direttiva 2013/33/UE recante norme relative all'accoglienza dei richiedenti protezione internazionale, nonché della direttiva 2013/32/UE, recante procedure comuni ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di protezione internazionale (Законодателен декрет № 142 за прилагане на Директива 2013/33/ЕС за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила, както и на Директива 2013/32/ЕС относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила) от 18 август 2015 г. (GURI №214 от 15 септември 2015 г.) (наричан по-нататък „Законодателен декрет № 150/2011“).
- 15 Член 19, параграф 9 от Законодателен декрет № 150/2011 гласи:
„До шест месеца от подаване на жалбата съдът се произнася въз основа на съществуващите към момента на постановяване на решението данни с определение, с което отхвърля жалбата или предоставя на жалбоподателя статута на бежанец или на лице, на което се предоставя субсидиарна закрила“.
- 16 Според запитващата юрисдикция съдът има възможност директно да отхвърли или да уважи жалбата, по-конкретно когато прецени, че вече приложените по делото данни водят до решение, по отношение на което едно ново изслушване на жалбоподателя не би променило нищо.
- 17 Запитващата юрисдикция уточнява в това отношение, че нейното тълкуване се потвърждава от Corte suprema di cassazione (Върховен касационен съд, Италия), който в определение от 8 юни 2016 г. е приел, че „в производство за международна закрила съдът не е длъжен да предвиди изслушване на търсещото убежище лице“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 18 След като пристига в Италия на 20 март 2015 г., г-н Sacko, гражданин на Мали, подава веднага молба за международна закрила. На 10 март 2016 г. териториалната комисия към Prefettura di Milano (префектура на Милано, Италия) изслушва г-н Sacko във връзка с неговото положение и с мотивите за молбата му. В резултат на изслушването става ясно, че г-н Sacko е напуснал Мали поради тежко влошаване на личното си икономическо положение.
- 19 С административно решение, връчено на заинтересованото лице на 5 април 2016 г., териториалната комисия отхвърля молбата за международна закрила, подадена от г-н Sacko, и му отказва както статут на бежанец, така и статута, предоставян от субсидиарната закрила, като посочва, че основанията на тази молба са чисто икономически, а не са основания, свързани със съществуването на преследване.
- 20 На 3 май 2016 г. г-н Sacko подава пред запитващата юрисдикция жалба за отмяна на това решение, в която повтаря основанията, които се съдържат в молбата му за международна закрила, и в която описва в общи линии положението в Мали, без обаче да посочва в какво то се отразява на неговото лично положение.
- 21 Запитващата юрисдикция посочва, че възнамерява да отхвърли жалбата, подадена от г-н Sacko, като явно неоснователна, без да го изслуша предварително.
- 22 Изпитвайки обаче съмнения в съвместимостта на такова решение с правото на Съюза, по-конкретно с членове 12, 14, 31 и 46 от Директива 2013/32, Tribunale di Milano (Окръжен съд Милано, Италия) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Следва ли Директива 2013/32/ЕС (по-конкретно членове 12, 14, 31, 46) да се тълкува в смисъл, че допуска процедура като италианската (предвидена в член 19, алинея 9 от Законодателен декрет № 150/2011), при която съдебният орган, сезиран от търсещото убежище лице — чиято молба, в резултат на цялостно разглеждане, включващо изслушване, е отхвърлена от натоварения с разглеждане на молбите за убежище административен орган — може да отхвърли направо съдебната жалба, без да трябва да провежда ново изслушване на молителя, когато жалбата е явно неоснователна и няма никаква възможност за преодоляване на отказа на административния орган?“.

По преюдициалния въпрос

- 23 С преюдициалния си въпрос Tribunale di Milano (Окръжен съд Милано) иска по същество да установи дали Директива 2013/32, и по-конкретно членове 12, 14, 31 и 46 от нея, трябва да се тълкува в смисъл, че тя не допуска национална юрисдикция, сезирана с жалба срещу решение за отказ на явно неоснователна молба за международна закрила, да отхвърли посочената жалба без изслушване на молителя, по-конкретно когато последният вече е бил изслушан от административния орган и когато фактическите обстоятелства не оставят никакво съмнение относно основателността на това решение за отказ.
- 24 Най-напред следва да се посочи, както подчертава това запитващата юрисдикция, че никоя от разпоредбите, чието тълкуване тя иска, не налага изрично на юрисдикциите, до които е подадена жалбата, предвидена в член 46 от Директива 2013/32, да извършат изслушване в рамките на производството по жалбата.

- 25 Всъщност, на първо място, член 12 от Директива 2013/32, който е част от глава II, озаглавена „Основни принципи и гаранции“, определя гаранциите, от които се ползват кандидатите, и изрично прави разграничение, между, от една страна, в параграф 1 от този член — гаранциите, приложими единствено по отношение на процедурите, предвидени в глава III от тази директива, озаглавена „Първоинстанционни процедури“, и от друга страна, в параграф 2 от този член — гаранциите, приложими по отношение на процедурите, предвидени в глава V от посочената директива, озаглавена „Процедури за обжалване“. Макар обаче в член 12, параграф 2 от същата директива да се уточнява, че „държавите членки гарантират, че всички кандидати се ползват с гаранции, които са равностойни на тези по параграф 1, [букви б)—д)]“, правото на кандидата да изрази становище в рамките на устна фаза на производството не е посочено сред тези ограничително изброени гаранции.
- 26 На второ място, действително член 14 от Директива 2013/32, който също е част от глава II, налага на решаващия орган задължението, преди да се произнесе, да предостави възможност на кандидата за провеждане на лично интервю по негово желание с лице, което има правомощия, по силата на националното право, за провеждането на подобно интервю. Същевременно, видно от текста на същата разпоредба във връзка с член 2, буква е) от Директива 2013/32, това задължение се отнася изключително до административния орган, който е компетентен за разглеждането на молбите за международна закрила и който е компетентен да вземе решение като първа инстанция по такива молби, и следователно не се прилага по отношение на производствата по обжалване.
- 27 На трето място, член 31, параграф 3 от Директива 2013/32, който е част от глава III от нея, озаглавена „Първоинстанционни процедури“, предвижда, че тези процедури трябва по принцип да приключат в срок от шест месеца от подаването на молбата, като се запазва възможността за удължаване на този срок на основанията, описани в член 31, параграфи 3 и 4 от тази директива. Член 31, параграф 8 от посочената директива дава възможност на държавите членки в случаите, ограничително изброени в него, да предвидят ускоряване на процедурата по разглеждане в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II от същата директива или нейното извършване на границата или в транзитните зони. Същото се отнася по-специално за случаите, в които кандидатът повдига само въпроси, които нямат отношение към разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за получаване на статут на лице, на което се предоставя международна закрила по силата на Директива 2011/95.
- 28 На четвърто и последно място, член 46 от Директива 2013/32, който е единствената разпоредба на глава V от нея, озаглавена „Процедури за обжалване“, предвижда правото на ефективна защита пред съд срещу решението за отказ на молба за международна закрила, включително и срещу решенията, с които молбата се обявява за недопустима или неоснователна. За да се съобразят с това право, държавите членки гарантират, по силата на член 46, параграф 3 от посочената директива, че ефективната защита пред съд предвижда цялостно и ех пипс разглеждане както на фактите, така и правните въпроси, включително, когато е приложимо, разглеждане на нуждите от международна закрила съгласно Директива 2011/95, най-малкото в процедури по обжалване пред първоинстанционен съд. Нито член 46 от Директива 2013/32, нито която и да е друга разпоредба от нея обаче не предвиждат изслушване пред юрисдикцията, сезирана със жалбата.
- 29 В това отношение следва да се припомни, че съгласно установената съдебна практика на Съда юрисдикциите на държавите членки са длъжни по силата на принципа за лоялно сътрудничество, прогласен в член 4, параграф 3 ДЕС, да гарантират съдебна защита на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, като, от друга страна, член 19, параграф 1 ДЕС задължава държавите членки да предвидят правните средства, необходими за осигуряването на ефективна правна защита в областите, обхванати от правото на Съюза

- (решение от 8 ноември 2016 г., *Lesoochránárske zoskupenie VLK*, C-243/15, EU:C:2016:838, т. 50, както и в този смисъл решение от 9 февруари 2017 г., *M*, C-560/14, EU:C:2017:101, т. 30 и цитираната съдебна практика).
- 30 Това задължение на държавите членки съответства на правото, прогласено в член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), озаглавен „Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес“, съгласно който всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд (вж. в този смисъл решение от 16 май 2017 г., *Berlioz Investment Fund*, C-682/15, EU:C:2017:373, т. 44).
- 31 От това следва, че характеристиките на обжалването, предвидено в член 46 от Директива 2013/32, трябва да се определят в съответствие с член 47 от Хартата, който препотвърждава принципа на ефективна съдебна защита (вж. по аналогия относно член 39 от Директива 2005/85/ЕО на Съвета от 1 декември 2005 година относно минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на статут на бежанец в държавите членки (ОВ L 326, 2005 г., стр. 13; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 242) решение от 17 декември 2015 г., *Tall*, C-239/14, EU:C:2015:824, т. 51).
- 32 Посоченият принцип на ефективна съдебна защита на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, има различни аспекти, които включват по-конкретно правото на защита, принципа на равни процесуални възможности, правото на достъп до съд и правото на лицето да бъде съветвано, защитавано и представявано (решение от 6 ноември 2012 г., *Otis* и др., C-199/11, EU:C:2012:684, т. 48).
- 33 Що се отнася, от една страна, до първоинстанционните процедури, предвидени в глава III на Директива 2013/32, следва да се припомни, че зачитането на правото на защита на адресатите на решения, които засягат осезаемо техните интереси, по принцип е задължение на административните органи на държавите членки, когато те вземат решения, попадащи в приложното поле на правото на Съюза (решения от 10 септември 2013 г., *G. и R.*, C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, т. 35 и от 11 декември 2014 г., *Boudjlida*, C-249/13, EU:C:2014:2431, т. 40).
- 34 По-конкретно, Съдът е приел, че правото на лицето да бъде изслушвано във всяко производство, право, което е неразделна част от зачитането на правото на защита, основен принцип на правото на Съюза, гарантира на всяко лице възможността да изрази надлежно и ефективно становището си в хода на административно производство и преди приемането на всяко решение, което може да засегне неблагоприятно неговите интереси (вж. в този смисъл решения от 11 декември 2014 г., *Boudjlida*, C-249/13, EU:C:2014:2431, т. 34 и 36 и от 9 февруари 2017 г., *M*, C-560/14, EU:C:2017:101, т. 25 и 31).
- 35 В това отношение целта на правилото, според което на адресата на увреждащо решение трябва да бъде дадена възможност да изложи своето становище преди приемането на решението, е да му се даде възможност да поправи грешка или да изтъкне свързани с личното му положение обстоятелства, които могат да бъдат основания за това решението да бъде прието, да не бъде прието или то да има определено съдържание (вж. в този смисъл решения от 5 ноември 2014 г., *Mukarubega*, C-166/13, EU:C:2014:2336, т. 47 и от 11 декември 2014 г., *Boudjlida*, C-249/13, EU:C:2014:2431, т. 37 и цитираната съдебна практика).
- 36 Що се отнася, от друга страна, до процедурите за обжалване, посочени в глава V от Директива 2013/32, за да се гарантира, че упражняването на правото на обжалване е ефективно, националният съд трябва да може да провери обосноваването на мотивите, въз основа на които компетентният административен орган е приел, че молбата за международна закрила е неоснователна или недобросъвестна (вж. по аналогия, що се отнася до Директива 2005/85, решение от 28 юли 2011 г., *Samba Diouf*, C-69/10, EU:C:2011:524, т. 61).

- 37 В случая обаче следва да се установи, че липсата на изслушване на кандидата в хода на производство по обжалване като посоченото в глава V от Директива 2013/32 е ограничение на правото на защита, което е част от принципа на ефективна съдебна защита, прогласен в член 47 от Хартата.
- 38 Съгласно установена практика на Съда обаче основните права, като зачитането на правото на защита, включително и правото на лицето да бъде изслушано, не представляват безусловни прерогативи и могат да бъдат предмет на ограничения, при условие че последните действително отговарят на преследвани от въпросните мерки цели от общ интерес и не съставляват с оглед на преследваната цел прекомерно и недопустимо засягане на така гарантираните права (вж. в този смисъл решения от 10 септември 2013 г., G. и R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, т. 33, от 11 декември 2014 г., Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, т. 43 и от 7 юли 2016 г., Lebek, C-70/15, EU:C:2016:524, т. 37).
- 39 Тълкуването на гарантираното в член 47 от Хартата право на лицето да бъде изслушано, съгласно което това право няма абсолютен характер, се потвърждава и от практиката на Европейския съд по правата на човека, в светлината на която следва да се тълкува посоченият член 47, като се има предвид, че първата и втората алинея на този член съответстват на член 6, параграф 1 и на член 13 от Европейската конвенция за защита правата на човека и на основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 година (решение от 30 юни 2016 г., Toma и Biroul Executorului Judecătoreasc Horățiu-Vasile Cruduleci, C-205/15, EU:C:2016:499, т. 40 и 41 и цитираната съдебна практика).
- 40 В това отношение Съдът вече е посочил, че член 6, параграф 1 от тази конвенция не налага абсолютно задължение за провеждането на открито съдебно заседание и не изисква непременно изслушване във всички производства, и приема също така, че нито член 47, втора алинея от Хартата, нито която и да е друга разпоредба от нея налагат такова задължение (решение от 4 юни 2015 г., Andechser Molkerei Scheitz/Комисия, C-682/13 P, непубликувано, EU:C:2015:356, т. 44, което се позовава на решение на Европейския съд по правата на човека от 23 ноември 2006 г., Jussila с/у Финландия, CE:ECHR:2006:1123JUD007305301, § 41).
- 41 Освен това Съдът също така е приел, че наличието на нарушение на правото на защита и на правото на ефективни правни средства за защита трябва да се разглежда в зависимост от специфичните за всеки отделен случай обстоятелства, и по-специално от естеството на разглеждания акт, от контекста, в който е бил приет, както и от правните норми, уреждащи съответната област (решение от 18 юли 2013 г., Комисия и др./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P и C-595/10 P, EU:C:2013:518, т. 102, както и в този смисъл решение от 9 февруари 2017 г., M, C-560/14, EU:C:2017:101, т. 33).
- 42 В случая предвиденото в член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 задължение за компетентния съд за цялостно и ex nunc разглеждане както на фактите, така и правните въпроси, трябва да се тълкува в контекста на цялата процедура по разглеждане на молбите за международна закрила, уредена в тази директива, като се държи сметка за тясната връзка, която съществува между производството по обжалване пред съд и предхождащата го първоинстанционна процедура, в хода на която съгласно член 14 от посочената директива трябва да се даде възможност на кандидата за лично интервю във връзка с неговата молба за международна закрила.
- 43 В това отношение следва да се установи, че щом като докладът или записът на всяко лично интервю с кандидат трябва, съгласно член 17, параграф 2 от Директива 2013/32, да бъдат приложени към делото, съдържанието на този доклад или на този запис е важен елемент за преценката, която прави компетентният съдебен орган, когато разглежда цялостно и ex nunc както фактите, така и правните въпроси, което е предвидено в член 46, параграф 3 от тази директива.

- 44 От това следва, както посочва генералният адвокат в точки 58 и 59, както и в точки 65—67 от своето заключение, че необходимостта за съда, пред който е подадена жалбата по член 46 от Директива 2013/32, да изслуша кандидата, трябва да се преценява в светлината на неговото задължение да извърши „цялостно и ех нипс разглеждане“, предвидено в член 46, параграф 3 от тази директива, с цел гарантиране на ефективна правна защита на правата и на интересите на кандидата. Единствено в случая, в който посочената юрисдикция прецени, че може да извърши такова разглеждане въз основа само на данните от преписката по делото, включително, когато случаят е такъв, на доклада или записа на личното интервю с кандидата в хода на първоинстанционното производство, тя може да реши да не изслуша кандидата в производството по подадената пред нея жалба. Всъщност при тези обстоятелства възможността да се пропусне изслушване, отговаря на интереса едновременно на държавите членки и на кандидатите, посочен в съображение 18 посочената директива, по молбите за международна закрила да бъде вземано решение възможно най-бързо, без това да засяга точността и пълнотата на тяхното разглеждане.
- 45 И обратно, ако юрисдикцията, пред която е подадена жалбата, прецени, че се налага изслушване на кандидата, за да може да извърши необходимото цялостно и ех нипс разглеждане, такова изслушване, разпоредено от посочената юрисдикция, ще представлява формално действие, от което тя не може да се откаже поради причините за ускоряване на процедурата по разглеждане, посочени в съображение 20 от Директива 2013/32. Всъщност, както посочва генералният адвокат в точка 67 от своето заключение, макар и това съображение да предоставя на държавите членки възможността да ускоряват процедурата по разглеждане, не се допуска пропускането на стъпки, които са задължителни, за да се гарантира правото на ефективни правни средства за защита на жалбоподателя.
- 46 В случая на явно неоснователна молба по смисъла на член 32, параграф 2 от Директива 2013/32, като разглежданата в главното производство, задължението, предвидено за юрисдикцията, да извърши цялостното и ех нипс разглеждане по член 46, параграф 3 от тази директива, по принцип е изпълнено, когато тази юрисдикция вземе предвид писмените становища, представени пред юрисдикцията, пред която е подадена жалбата, както и обективната информация, съдържаща се в административната преписка, изготвена в първоинстанционната процедура, включително, ако случаят е такъв, доклада или записа от личното интервю, извършено в хода на тази процедура.
- 47 Този извод се подкрепя от практиката на Европейския съд по правата на човека, според която провеждането на съдебно заседание не е необходимо, когато делото не поставя въпроси от фактическа или от правна страна, които не могат да бъдат адекватно решени въз основа на преписката по делото и на писмените становища на страните (решение от 4 юни 2015 г., *Andechser Molkerei Scheitz/Комисия*, С-682/13 Р, непубликувано, EU:C:2015:356, т. 46, което се позовава на решение на Европейския съд по правата на човека от 12 ноември 2002 г., *Döry c/y Швеция*, CE:ECHR:2002:1112JUD002839495, § 37).
- 48 От друга страна, макар и член 46 от Директива 2013/32 да не налага на юрисдикцията, до която е подадена жалба срещу решение за отказ на молба за международна закрила, да изслуша кандидата при всички обстоятелства, той не разрешава обаче на националния законодател да попречи на тази юрисдикция да разпореди провеждането на изслушване в случая, в който, след като счита информацията, получена при личното интервю, проведено в хода на първоинстанционната процедура, за недостатъчна, тя преценява за необходимо да организира такова изслушване за целите на цялостното и ех нипс разглеждане както на фактите, така и на правните въпроси, предвидено в член 46, параграф 3 от тази директива.
- 49 С оглед на гореизложените съображения Директива 2013/32, и по-специално членове 12, 14, 31 и 46 от нея във връзка с член 47 от Хартата, трябва да се тълкува в смисъл, че тя допуска национална юрисдикция, пред която е подадена жалба срещу решението за отказ на явно

неоснователна молба за международна закрила, да отхвърли посочената жалба, без да проведе изслушване на кандидата, когато фактическите обстоятелства не оставят никакво съмнение относно основателността на това решение, при условие, от една страна, че в хода на първоинстанционната процедура е дадена възможност на кандидата за лично интервю във връзка с неговата молба за международна закрила съгласно член 14 от тази директива и че докладът или записът на това интервю, ако такова се е състояло, е приложен към преписката по делото съгласно член 17, параграф 2 от посочената директива, и от друга страна, че юрисдикцията, пред която е подадена жалбата, може да разпореди провеждането на такова изслушване, ако тя прецени това за необходимо за целите на цялостното и ex nunc разглеждане както на фактите, така и правните въпроси, предвидено в член 46, параграф 3 от същата тази директива.

По съдебните разноски

- 50 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила, и по-специално членове 12, 14, 31 и 46 от нея във връзка с член 47 от Хартата, трябва да се тълкува в смисъл, че тя допуска национална юрисдикция, пред която е подадена жалба срещу решението за отказ на явно неоснователна молба за международна закрила, да отхвърли посочената жалба, без да проведе изслушване на кандидата, когато фактическите обстоятелства не оставят никакво съмнение относно основателността на това решение, при условие, от една страна, че в хода на първоинстанционната процедура е дадена възможност на кандидата за лично интервю във връзка с неговата молба за международна закрила съгласно член 14 от тази директива и че докладът или записът на това интервю, ако такова се е състояло, е приложен към преписката по делото съгласно член 17, параграф 2 от посочената директива, и от друга страна, че юрисдикцията, пред която е подадена жалбата, може да разпореди провеждането на такова изслушване, ако тя прецени това за необходимо за целите на цялостното и ex nunc разглеждане както на фактите, така и правните въпроси, предвидено в член 46, параграф 3 от същата тази директива.

Подписи